

Zaskrbljeni kražani Smolnika in Ruš
Ad hoc civilna inicitativa

Izjava za javnost - Zapis v glasilu Ruški utrip o zahodni obvoznici Ruše

Iz zapisa ge. županje Urške Repolusk na družbenem omrežju Facebook z dne 7. 2. 2022 smo kražani Smolnika in Ruš presenečeni izvedeli, da občinska uprava pripravlja vse potrebno za premik obstoječe trase zahodne obvoznice na novo lokacijo vzdolž železniške proge. Obstoječa trasa je v prostorskih dokumentih občine vrisana že 30 let. Za njeno izgradnjo so bila ves ta čas rezervirana zemljišča v "radodarni širini", kot je takrat to velela Direkcija za ceste RS.

Zaradi omenjene objave županje se je na Smolniku hitro in spontano organizirala ad hoc civilna inicitativa. Naša stališča smo dosedaj podali v dveh izjavah za javnost.

Poudarili bi, da je bil na seji Krajevnega odbora Smolnik z dne 15. februar 2022 sprejet sklep, s katerim Krajevni odbor poziva občinsko upravo, da nemudoma prekine z vsemi aktivnostmi umeščanja nove variante trase zahodne obvoznice. Prav tako so tudi svetniki Občinskega sveta občine Ruše na 20. redni seji, ki je potekala 17. februarja 2022, s posebnim amandmajem k proračunu, prepovedali vse nadaljne postopke in črpanje proračunskih sredstev iz postavke 421 v zvezi z novo traso Ruške obvoznice. **Ga. županja Urška Repolusk je takrat javno oznanila, da bo ustavila vse postopke za prestavitev trase zahodne obvoznice.**

Ob izidu glasila Ruški utrip št. 1, marec 2022, smo lahko občani v članku Obvoznica Ruše izvedeli kakšen je pogled županje Ruš ge. Urške Repolusk na potek in izgradnjo nove zahodne obvoznice. Za kaj dejansko se županja Ruš zavzema zelo lepo ponazarja slika, ki jo je priložila v članku. Sliki smo dodali opisa in jo prilagamo k tej izjavi za javnost. Sami si lahko ustvarite svoje mnenje o širini in umeščenosti obstoječe trase, kakor tudi širini prestavljene trase, ki jo zagovarja ga. županja.

Glede na javno izjavo ge. županje sicer ne razumemo zakaj se je ravno v tem trenutku odločila na dolgo in široko pojasnjevati zadevo krajanom občine Ruše. Zaradi transparentnosti in lastne kredibilnosti bi to lahko naredila že dosti prej.

Zahodna obvoznica ima po našem mnenju dokaj ponesrečen naziv (obvoznica). To je bolj ali manj navadna regionalna cesta, ki bi lahko bila lepa in široka v primeru obstoječe trase. Ga. županja pa si zelo prizadeva za novo traso, kjer bo ta cesta ozka in vrinjena med železnico in hiše. Tako bi občani pridobili še eno napol funkcionalno cesto z hodnikom za pešce, ki bo le na eni strani cestišča. Kolesarska steza ne bi bila ob celotni dolžini obvoznice, protihrupne ograje pa bi postavili dobesedno meter pred okni stanovalcev. Ob tem bi izgubili tudi otroško igrišče na Smolniku.

Slika: Dopolnjeni osnutek sprememb občinskega prostorskega načrta z vključenimi pobudami

V članku je občinska uprava s spretno uporabo besed poskusila prikriti ali celo izpustiti nekatera dejstva, med drugim tudi stališča civilne iniciative. Zaradi tega v nadaljevanju navajamo dejstva, ki potrjujejo, da je prestavljena trasa zahodne obvoznice zelo slaba izbira:

1. Na seji Krajevnega odbora Smolnik z dne 15. 2. 2022 je bila s strani prisotnega svetnika podana izjava, iz katere smo krajani izvedeli na kakšen način in kdaj je ga. županja pričela z navori za prestavitev trase. Sama strokovnost in kredibilnost odločitve za prestavitev trase obvoznice pa je zaradi te izjave postala zelo vprašljiva. Imamo celo občutek, da se hoče nova trasa obvoznice na vsak način legitimirati za nazaj. Tudi zato bomo v nadaljevanju vse ostale navedbe naslavljali na go. županjo. Čeprav je pod člankom v Ruškem utripu podpisana občinska uprava, se nam zdi primerneje, da bi se pod članek podpisala ga. županja.
2. Ga. županja pravi, da je postopek izbire trase in prestavitve obstoječe trase vseskozi potekal javno in transparentno in da je bila vsa projektna dokumentacija dostopna v skladu z zakonom na spletni strani občine.

Opomba: Mnenje o tem, kako na spletni strani Občine Ruše izgleda spletna povezava do dokumentacije v zvezi z novo obvoznicco, si vsekakor lahko ustvari vsak posameznik sam. Nam se zdi dostop do teh podatkov dokaj skrit, brez grba Občine Ruše in vrinjen med ostale projekte. Spletna povezava se lahko zato "zelo hitro" spregleda. Prepričani smo, da se je ga. županja potrudila dodati na povezavo vse najnujnejše dokumente, da zadosti zakonskim normam. Ne dvomimo pa, da ga. županja dobro ve, koliko številčk občinskega glasila je izšlo v letih njenega mandata in kako dobro je v njih obveščala javnost, da praktično nihče ni bil seznanjen s

prestavitvijo trase obvoznice. O zadevi donedavno ni govorila niti na družbenih omrežjih, ki jih tako rada in spretno uporablja.

3. Na seji Krajevnega odbora Smolnik z dne 15. februar 2022 smo go. županjo pozvali, da objavi materiale, na katere se redno sklicuje. Doslej jih na spletni strani občine Ruše še nismo zasledili. Ga. županja se sklicuje na predloge prometne stroke, pa seveda predvsem na to, da obstoječa trasa za državo ni optimalna rešitev, tako iz finančnega, kakor tudi iz prostorskega vidika. Tudi v članku omenjenih dokumentov o "sintezni presoji" ni možno nikjer videti. Ponovno poudarjamo, da od ge. županje na vprašanje zakaj se prestavlja trasa obvoznice do danes še nismo dobili drugega konkretnega odgovora kot to, da je pač ob železnici že tako in tako degradirano območje.
4. Ga. županja želi občanom prikazati, da gre v tem trenutku samo za "Študijo variant" zahodne obvoznice (kot je napisala v podnaslovu članka) in novo traso naslavlja kot **"morebitno varianto trase"**. Pri takšnem poimenovanju je potrebno nedvoumno dodati, da v tem mandatu občina vloga vse napore samo v prestavljeno traso zahodne obvoznice, ki je praktično že pred zaključkom umeščanja v prostor z izdelanimi vsemi načrti, podlagami in študijami. Trenutno pospešeno potekajo pridobivanja mnenj in soglasij na državni ravni.
5. **Dne 29. 5. 2020 je bil v Uradnem glasilu slovenskih občin objavljen sklep "Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o začetku postopka priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) za obvoznico Ruše – faza 1" in tako spremenjen prvotni sklep prejšnjega župana g. Uroša Razpeta iz leta 2017.**

Opomba: Zapis ge. županje v članku, da "v dopolnjenem osnutku sprememb in dopolnitev OPN občina ohranja obe varianti obvoznice" je **zavajajoč in neresničen**. V sklepu so namreč navedene **izključno parcelne številke nove (prestavljene) trase obvoznice vzdolž železnice, izbrisane pa parcele obstoječe trase obvoznice. S tem je de-facto in de-jure nova trasa obvoznice že dana v plan izgradnje**, občani pa postavljeni pred izvršeno dejstvo.

Ob tem se poraja vprašanje ali je bila občina upravičena pri podjetju ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o. naročiti izdelavo Občinskega podrobnega prostorskega načrta za novo traso preden je bil sprejet zgoraj omenjen sklep?

Tudi dokument Variantne rešitve – pregledna situacija je isto podjetje pripravilo že decembra 2019.

6. Občinska uprava v članku tudi zapiše, da je v letu 2017 **za staro traso zahodne obvoznice** pridobljena odločba Ministrstva za okolje in prostor, da v postopku priprave OPPN **ni potrebno izvesti celovite presoje vplivov na okolje (CPVO)**. Ob tem dodajamo, da pa je isto ministrstvo občino z odločbo št. 35409-366/2021-2550-16 z dne 4. 1. 2022 seznanilo, da gre **v primeru nove trase ob železnici za plan, ki bi lahko pomembneje vplival na okolje**, v kolikor bi prišlo do njegove izvedbe. Zato je ministrstvo odločilo, da **mora** pripravljalec plana za **ново traso zahodne obvoznice** (Občina Ruše) **izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje**. In to kljub dejstvu, da je občina ministrstvu v svojem odgovoru št. 3505-1/2016-290 z dne 13. 10.

2021 dodatno pojasnila, da se že izdeluje Študija obremenitve s hrupom in predlog protihrupne zaščite za OPPN.

Povedano poenostavljeno: Ministrstvo za okolje in prostor je v primeru obstoječe trase zahodne obvoznice ugotovilo in pritrdilo takratnemu stališču Direkcije za ceste RS, **da se je izbrala optimalna trasa.** Za predstavljeno traso, za katero se zavzema ga. županja, pa je ugotovilo, **da bo imela pomembne negativne vplive na okolje in prostor. Na tem mestu se zastavlja tudi vprašanje, koliko je zgoraj omenjena presoja, ki je v primeru stare trase ne bi bilo potrebno pripraviti, občino po nepotrebnem stala?!**

7. V isti odločbi je Ministrstvo za okolje in prostor občino seznanilo, da je Ministrstvo za zdravje 30. 9. 2021 poslalo mnenje št. 354-136/2020-13 v katerem soglašajo z mnenjem Nacionalnega inštituta za javno zdravje št. 354-231/2020-7 (256). V tem mnenju NIJZ ocenjuje, da izvedba plana OPPN obvoznica Ruše, v obliki in obsegu, kot je opisan v osnutku plana, lahko ima pomemben vpliv na zdravje in počutje ljudi.

Povedano poenostavljeno: **Ministrstvo za zdravje in NIJZ sta ugotovila, da bo imela prestavljena trasa pomembne negativne vplive na zdravje in počutje ljudi.**

8. Na poziv Ministrstva za okolje in prostor sta Ministrstvo za zdravje (dopis št. 354-136/2020-17 z dne 23. 11. 2021) in NIJZ (dopis št. 354-231/2020-9 (256) z dne 23. 11. 2021) posredovali še drugo mnenje v katerem prav tako ponovno ocenjujeta, da plan lahko ima pomemben vpliv na zdravje in počutje ljudi.

Povedano poenostavljeno: **Ministrstvo za zdravje in NIJZ sta še drugič dala jasno vedeti, da bi prestavljena trasa lahko imela pomemben vpliv na zdravje in počutje ljudi ob novi trasi.**

9. Ministrstvo za okolje in prostor v zgoraj omenjeni odločbi prav tako ugotavlja, da obvoznica v delu poteka v neposredni bližini stanovanjskih hiš in da se jih bo zaradi obvoznice **kar nekaj porušilo.** Ne le **ena stanovanjska hiša**, kot izhaja iz projektne dokumentacije, objavljene na spletni strani občine.

Povedano poenostavljeno: Ministrstvo za okolje in prostor in projektant imata očitno različno predstavo, kako široka mora biti trasa za cesto in posledično koliko objektov se zato ruši.

10. Pomemben je tudi dopis Zavoda za kulturno dediščino Slovenije, Območne enote Maribor, št. 350-0045/2017/13-MKC z dne 12. 6. 2020 s katerim je občina seznanjena, da je ob načrtovanju trase obvoznice na območju kulturne dediščine Ruše - hiša Falska 124, potrebno zaradi ohranjanja pojavnosti objekta in njegove gradbene stabilnosti upoštevati ustrezno odmaknjenost trase od obstoječe stavbne dediščine. Doslej ZVKDS še ni prejel vloge občine za izdajo kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenega soglasja za predvideno traso, ki poteka ob robu varovane hiše.

Povedano poenostavljeno: Zavod za kulturno dediščino je dal občini Ruše jasno vedeti, da ne bodo podali soglasja na gradbeno dokumentacijo, saj ustreznega odmika ceste zaradi nezadostnega prostora sploh ne bo možno zagotoviti. Prestavljena obvoznica je namreč speljana cca. 1m od navedenega objekta. Postavlja se vprašanje zakaj občina ni že v samem začetku podala vloge za pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.

11. Zelo zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da se ga. županja požvižga na priporočilo Ministrstva za infrastrukturo in prostor; »Priporočilo občinam za zgodnejše vključevanje javnosti v postopke priprave prostorskih aktov lokalnih skupnosti« z dne 17. maja 2011.

S tem priporočilom je ministrstvo izrecno poudarilo, da je faza dopolnjenega osnutka OPN ali OPPN namreč že razmeroma pozna za prvo seznanjanje javnosti z vsebino določene prostorske ureditve, saj podajanje bistvenih novih alternativnih rešitev ni več možno, glavne usmeritve pa so že izbrane. Ministrstvo ob tem še dodaja, da bi bila potrebna javna razgrnitev že v fazi oblikovanja osnutka OPN ali OPPN.

Povedano poenostavljeno: Priporočilo zelo jasno navaja in občinam priporoča, da takoj po sprejetju sklepa župana o začetku postopka priprave OPN in OPPN pričnejo z aktivnostmi vključevanja javnosti. Navedeno je tudi kako naj občine to izvedejo in zakaj. Razlog, ki so ga izrecno navedli je v tem, da če se ne vodi postopek na tak transparenten način pogosto pride do konflikta z javnostmi. To lahko proces načrtovanja močno upočasni ali celo ustavi.

Ga. županja Urška Repolusk je v Ruškem utripu zelo jasno napisala, da faza postopka vključevanja javnosti, ki vključuje tudi aktivno obveščanje lastnikov ob trasi, sploh še ni nastopila. Prav tako je navedla, da je tudi študijo variant, strokovne podlage z gradivom za prvo branje sprememb in dopolnitev OPN nameravala predstaviti občinskemu svetu šele v prvi polovici leta 2022. Iz zgoraj omenjenega priporočila pa izhaja, da je takrat za morebitne spremembe že dosti prepozno.

Projektiranje cest na način kot to v tem primeru počne občina Ruše, brez konkretne širine cestišča, konkretne širine pločnikov in brez kolesarskih stez (in drevoreda) je v današnjem času milo rečeno slabo in neprofesionalno. Pri tem, da že 30 let obstaja trasa, ki je popolnoma sprejemljiva za ministrstva ter zagotovo tudi za večino krajanov Ruš. Zato smo v prvi izjavi za javnost podali naše iskreno upanje, da bo v Rušah prevladala zdrava pamet pri upravljanju s prostorom.

Z iskrenim odobravanjem ugotavljamo, da je velika večina svetnikov Občinskega sveta Ruš spoznala to dejstvo, za kar se jim ob tej priliki še enkrat zahvaljujemo.

Občane Ruš obveščamo, da smo Ministrstvo za okolje in prostor dne 21. februarja 2022 seznanili z aktualnim dogajanjem v ruški občini. Tudi v prihodnje jih nameravamo promptno obveščati.

Go. županjo pa znova pozivamo k preklicu v 5. točki omenjenega sklepa ter ponovnemu sprejemu sklepa v prvotnem besedilu, kot se je glasil sklep z dne 12. septembra 2017 in s tem vrnitev obstoječe trase zahodne obvoznice v plan izgradnje. Do takrat pa bomo uporabili vsa pravna in javnomnenjska sredstva, da županjo go. Urško Repolusk in občinsko upravo odvrnemo od predstavitve trase zahodne obvoznice.